

KOMMUNEPLANEN

SAMFUNNSDEL 2013-2025

HØRINGSUTKAST

INNHOLD

1.	FORORD	3
2.	INNLEDNING	4
2.1.	Generelt	4
3.	VISJON – MÅL – VERDIER	5
3.1.	Visjon	5
3.2.	Overordnet mål	5
3.3.	Kommuneorganisasjonens verdier	5
4.	SITUASJONSBEKRIVELSE OG UTVIKLINGSTREKK	6
4.1.	Situasjonsbeskrivelse	6
4.2.	Utviklingstrekk i Troms fylke.....	6
4.3.	Utviklingstrekk, trender og drivkrefter som påvirker Bardu.....	7
5.	AREALDELEN	8
6.	TEMAOMRÅDER	8
6.1.	Videreutvikling av Setermoen tettsted.....	9
6.2.	Bosetting og skolestruktur.....	9
6.3.	Landbruk.....	10
6.4.	Reindrift	10
6.5.	Kultur og friluftsliv	11
6.6.	Stein, grus og mineralressurser	12
6.7.	Vassdrag	12
6.8.	Samferdsel	13
6.9.	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	13
6.10.	Folkehelse	14
6.11.	Natur og miljø.....	15
6.12.	Forsvaret – Næringsliv - Arbeidsplasser	16
7.	BAKGRUNSDOKUMENTER OG HENVISNINGER.....	16

1. FORORD

Du sitter nå med den første utgaven av Bardu kommunes kommuneplan - samfunnsdelen. Den kan beskrives som “Alle planers mor”, og skal vise den retningen som vi vil at Bardu kommune skal utvikle seg i frem mot år 2024. For at kommunens mål og strategier skal gjøres operative, må disse konkretiseres gjennom kommunedelplaner og temaplaner, og knyttes opp mot økonomiplanen.

Kommuneplanen skal være bindeleddet mellom kommunen, næringslivet, de øvrige offentlige virksomhetene slik som Forsvaret, lag- og foreninger og befolkningen.

Ordføreren ønsker alle sammen velkommen i det videre arbeidet som skal gjøres for å videreutvikle Bardu til et fremtidig levedyktig og attraktivt lokalsamfunn, bygd på trivsel og kvalitet i friske omgivelser!

Bardu XX. XX 2012

Arne Nysted
Ordfører

2. INNLEDNING

2.1. Generelt

Kommuneplanen skal behandle kommunens langsiktige utfordringer, visjon, mål og strategier over en 12-årsperiode, men avgrenset til 4-årsperioder som følger kommunestyreperiodene. Kommuneplanens samfunnsdel blir således et overordnet styringsdokument som skal legges til grunn for all planlegging og utvikling i kommunen. Ny plan og bygningslov trådte i kraft i 1.7.2009, og lovens formålsbestemmelse har følgende ordlyd:

§ 1-1. Lovens formål

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

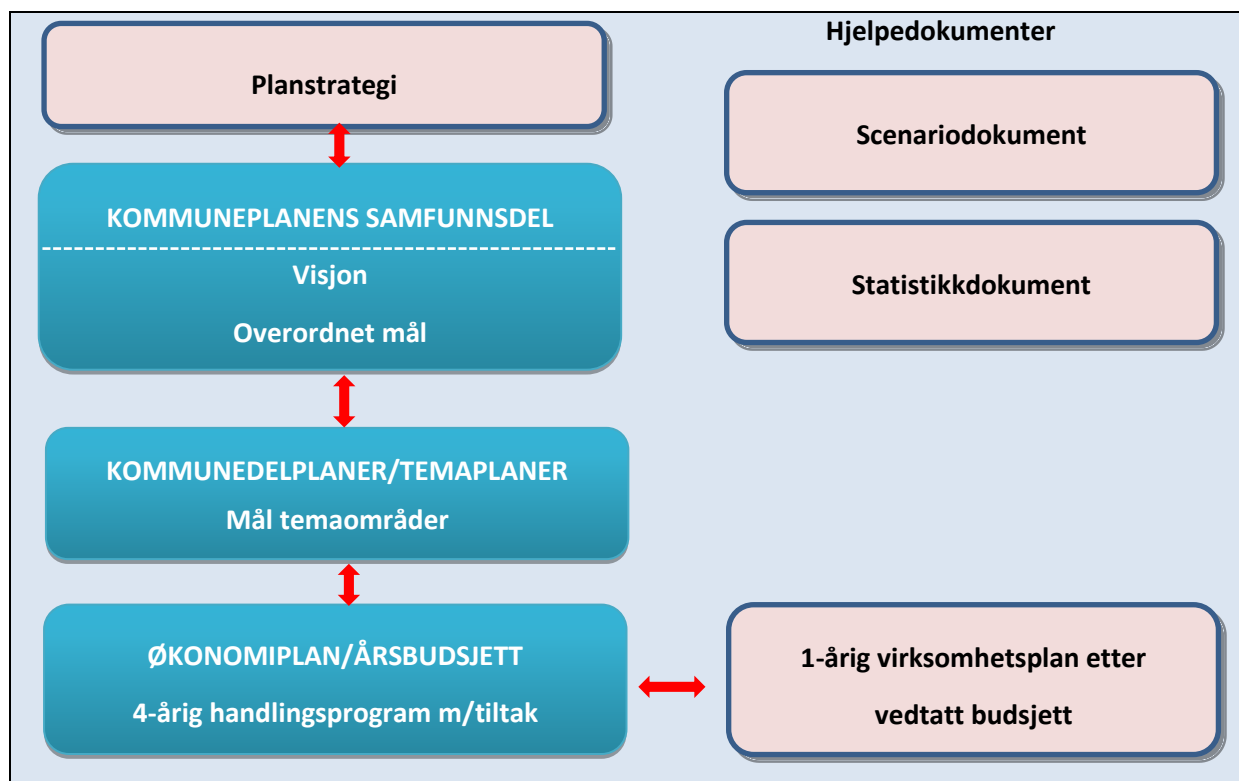
Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Bardu kommune har gjennom arbeidet med ny kommuneplan også laget et helhetlig plan-system. Dette ble vedtatt i kommunestyret sammen med planstrategien i sak 14/2012. Dette binder den kommunale planleggingen sammen, og knytter tiltak i planene opp mot kommunens økonomiske prioriteringer i økonomiplanen, som er handlingsdelen til planene.

3. VISJON – MÅL – VERDIER

3.1. Visjon

“Trivsel og kvalitet i friske omgivelser.”

I Bardu er innbyggerne glade i kommunen sin, og tenker positivt når de skal beskrive den. Trygghet, trivsel og toleranse, og god kvalitet på tjenestetilbudet er grunnleggende i dette. Kommunen har vært og er en møteplass mellom mennesker fra forskjellige steder i landet, og fra andre land og kulturer. Friske omgivelser beskriver en annen dimensjon av visjonen. Bygd på det trygge fundamentet, skal det være friskhet og mot til å gå nye veier og satse inn i fremtida. I dette ligger både det naturbaserte i Villmarkskommunen og nasjonalparken, til aksept for at det skal være høyt under taket i diskusjoner og i forhold til nye idéer og næringsutvikling.

3.2. Overordnet mål

“Bardu skal, basert på bærekraftig utvikling og samspill mellom natur og mennesker, være en trygg og attraktiv kommune.”

3.3. Kommuneorganisasjonens verdier

I kommuneorganisasjonen skal det i samhandling internt og eksternt legges følgende verdier til grunn:

Adferdskrav til alle	Lederkrav/lederstil
Kvalitetsbevisst	<ul style="list-style-type: none"> • Definere kvalitet i egen avdeling • Sikre god kompetanse • Vurdere/evaluere/følge opp
Miljøbevisst	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for et godt arbeidsmiljø • Velge miljøvennlige produkter og løsninger • Skape glede og entusiasme
Inkluderende	<ul style="list-style-type: none"> • Ta mennesker på alvor • Informere og fremme god kommunikasjon • Opptre imøtekommende

4. SITUASJONSBEKRIVELSE OG UTVIKLINGSTREKK

4.1. Situasjonsbeskrivelse

Folketallet i Bardu har vært svært stabilt gjennom de siste 30 årene med rundt 4000 innbyggere. Selv om det er ganske store bevegelser med inn- og utflytting, er fødselsoverskuddet allikevel positivt hele veien.

Bardu har også en relativt yngre befolkning enn både Troms og landet som helhet. Dette er positivt med tanke på rekruttering av arbeidskraft og reproduksjon. Kommunen scorer også høyt på folkehelseindikatorer.

Når det gjelder sysselsetting har kommunen sterk overvekt av næringsgruppa offentlig administrasjon og forsvar. Arbeidsledigheten er blant de laveste i fylket, men det kan være en fremtidig utfordring med et ensidig næringsliv.

Kommunen er inne i en vanskeligere økonomisk situasjon enn tidligere. Et høyt aktivitetsnivå over mange år har latt seg gjøre fordi Bardu kommune har vært - og er - en høyinntektskommune. Aktivitetsnivået er imidlertid betydelig høyere enn de tilgjengelige økonomiske rammer. I tillegg endres rammebetingelsene for kommunene med flere oppgaver og mindre overføringer. På grunn av ekstraordinære inntekter har den økonomiske virkeligheten, slik realiteten har vært for øvrige kommuner de siste 10 år, ikke nådd Bardu før nå.

Det er bygd ut et godt velferds- og tjenestetilbud til kommunens innbyggere, og det skjer en sterkere profilering av kommunen som en attraktiv bokommune. I tillegg profilerer kommunen seg som "Villmarkskommunen" med nylig opprettet Rohkunborri nasjonalpark, Villmarksmessa, Villmarksrocken m.m.

4.2. Utviklingstrekk i Troms fylke

Troms fylkeskommune har som grunnlag for utarbeidelse av regional planstrategi lagt en beskrivelse av nåsituasjonen, utviklingstrekk og utfordringer til grunn for videre arbeid. I dokumentet kalt "Kunnskapsgrunnlaget" har fylket lagt til grunn følgende 9 tema:

- Nordområdeperspektivet
- Demografi
- Folkehelse og levekår
- Klima, energi og ressursforvaltning
- Arealforvaltning, natur og friluftsområder
- Næring og sysselsetting
- Utdanning, forskning og innovasjon
- Kultur
- Samferdsel

4.3. Utviklingstrekk, trender og drivkrefter som påvirker Bardu

Bardu kommune har gjennomført en scenarioprosess for å avdekke muligheter og hindringer knyttet til drivkrefter i samfunnet som kan påvirke Bardu fremover. Disse er med på å danne grunnlaget for strategier for å møte fremtidens utfordringer. Drivkreftene kan oppleves både som positive og negative. De viktigste drivkreftene som scenarioverkstedene kom frem til var følgende:

- **Næringsliv og arbeidsplasser.**

Drivkraften er knyttet til kommunenes ensidige næringsliv, hvor mellom 60-70 % av alle arbeidstakere er tilsatt i offentlige virksomheter med Forsvaret som den største.

- **Holdninger – samarbeid – endringsevne**

Drivkraften er knyttet til tradisjoner og kultur, og holdninger til nyskapning og endringer i samfunnet.

Ved å krysse disse to ovennevnte drivkreftene har man fått fire fremtidsbilder på mulig samfunnsutvikling. Øvrige drivkrefter og usikkerhetsakser som er viktige å ta hensyn til i fremtidsbildene er:

- **Helse**

Helse sett i et folkehelseperspektiv. En aktiv og frisk befolkning vil i mindre grad belaste det kommunale tjenesteapparatet.

- **Sosiale/kulturelle muligheter**

Omhandler trivselsfaktorer og attraktivitet innen alt fra utesteder (restauranter/kaféer) til kino, kultur- og idrettstilbud.

- **Natur/klima**

Naturen som konkurransefortrinn, bl.a. gjennom nasjonalparken og store utfartsområder. Også de usikkerheter som er knyttet til fremtidige klimaendringer, f.eks. innen landbruk, og boliger tilpasset et fuktigere klima.

- **Økonomi (lokalt og globalt)**

Hvordan vil endringer i rentenivå og pris på konsesjonskraft påvirke kommunen? Finnes det investorer som vil investere i Bardu? Er finanskrisen over – for hvor lang tid?

5. AREALDELEN

Kommuneplanens arealdel er, i tillegg til samfunnsdelen, en del av kommunens langsiktige planlegging. Den skal samordne behovet for vern og utbygging, og skal være linket opp mot føringene i samfunnsdelen. På denne måten skal det bli lettere å utarbeide mere detaljerte planer, og enklere å fatte raske og forutsigbare beslutninger i enkeltsaker, så lenge det er samsvar mellom kommunale mål og nasjonal arealpolitikk.

Vedtatt arealplan fungerer som kommunens direkte hjemmelsgrunnlag for behandling av enkeltsaker. Tiltak som er i overensstemmelse med vedtatt plan, vil få et positivt utfall forutsatt at disse søknadene også tilfredsstiller annet lov- og regelverk. Det er ikke mulig å planlegge for absolutt alle forhold, og det er derfor mulig å søke dispensasjon fra vedtatte bestemmelser om arealbruk.

Kommuneplanenes arealdel er fra 1995, og er under revisjon. Ny arealdel forutsettes vedtatt i 2013. Følgende områder i arealdelen forutsetter høyere fokus og detaljering, jmf. planprogrammet:

- Setermoen tettsted
- Setermoen skyte- og øvingsfelt
- Altevassområdet
- Nedre Bardu
- Salangsdalen
- Øvre Bardu
- Avgrensning av byggeforbudssoner
- Bygging langs vassdrag
- Spredt boligbygging

6. TEMAOMRÅDER

Grunnlaget for utvalgte temaområder for kommuneplanen er innenfor rammene av status og utviklingstrekk som kan påvirke Bardu-samfunnet. Dette kan være lokale, regionale, nasjonale og mere globale utviklingstrekk, samt statlige og regionale føringer.

Satsingsområdene i kommuneplanen er utledet fra planprogrammets 12 temaområder og planstrategien. Flere av temaområdene er sektorovergripende. Temaområdene skal finnes igjen i kommunedelplanene, hvor det er angitt delmål og tiltak som skal sammenfalle med de overordnede målene og strategiene her. Målene, strategiene og beskrivelsen må kontinuerlig vurderes opp mot kvalitet og kostnader på aktuelle tjenester og tiltak.

6.1. Videreutvikling av Setermoen tettsted

MÅL:

Videreføre Bygdebyen med vekt på estetikk og kvalitet med lett tilgang til natur-, friluft- og kulturaktiviteter. Et attraktivt og naturlig stoppested på E6 med aktiv handelsvirksomhet

STRATEGIER:

- Arbeide for omlegging av E6 utenfor sentrum ihht vedtatt kommunedelplan.
- Vektlegge estetikk ved ombygging og restaurering.
- Stimulere til økt handelsaktivitet i sentrum.
- Vedlikeholde og informere om tur- og parkanlegg.

BESKRIVELSE

“Bygdebyen Setermoen” er et begrep som kommunen vil styrke med sentrumsutvikling. Infrastrukturen skal utvikles videre gjennom sentrumsplanen med gang- og sykkelveger, beplantning og parkområder, offentlige bygg, hotell, handel, kaféer og offentlige tjenester. Bardu kirke med Kirkeparken står sentralt i sentrum. Elveparken - tursti for allmenheten og soldater. Estetikk og grønne elementer i sentrum er satt på dagsorden, og det er utarbeidet en egen estetikkveileder. Det er potensiale for økt handel i nye bygg.

Boligfeltene ligger tett opp mot sentrum, sammen med Barduhallen, skoler og fritidsanlegg innendørs og utendørs. Skistadion med utgangspunkt fra boligfeltet knyttet til lysløyper om vinteren og turstier om sommeren. Omlegging av E6 utenfor sentrum vil bedre sentrumsmiljøet.

6.2. Bosetting og skolestruktur

MÅL:

Bardu kommune skal være en livskraftig kommune der bygder og sentrum fortsatt skal utvikles til gode oppvekst- og bomiljøer. Dette skal gi en positiv befolkningsutvikling

STRATEGIER:

- Legge til rette for - og stimulere til - bosetting både ute i distriktene og i/nær sentrum.
- Bidra til at alle som etter folkeregisterets regelverk skal melde flytting til kommunen, gjør det.
- Utbygging av nye boligfelt i regi av private, eller i samarbeid mellom kommune og private interesser, skal vurderes.
- Nye arealdel av kommuneplanen utarbeides snarest.

BESKRIVELSE

Bygdene i Bardu står seg pr. dato sterkt. Det er mulig å bygge bolig i tilknytning til landbrukseiendommer eller i kommunale boligfelt etablert i Salangsdalen og Nedre Bardu. Mange unge familier har et etablert seg og driver næring i distriktene. Nærhet til Setermoen gjør også at det er mulig å bo i distriktet og arbeide, søke service og fritidsaktiviteter i sentrum. Derved frigjøres tomter og boliger på Setermoen til de som naturlig ønsker å bo sentrumsnært.

De kommunale boligfeltene i sentrum er snart utbygd. Kommuneøkonomien begrenser muligheten til sterk subsidiering av tomter. I samarbeid med eksterne utbyggere må kommunen nå søke andre løsninger for finansiering av nye boligfelt. Arealknapphet nær sentrum gjør også at økt bosetting i distriktene blir mer aktuelt. Dette setter krav til mer oppdatert arealplan.

På Setermoen er det i dag 5 barnehager, ungdomsskole, barneskole, kulturskole og voksenopplæring. Det er barnehage og barneskole i Nedre Bardu, barnehage i Salangsdalen og oppvekstsenter i Øvre Bardu. Desentraliserte ordninger sees på som et gode for både foreldre og unger.

6.3. Landbruk

MÅL:

Bardu kommune skal være en jord- og skogbrukskommune. Landbruket skal også i fremtida være ei sterk næring og en del av kommunens identitet.

STRATEGIER:

- Vurdere betydningen av bosetting og eiendomsstruktur ved behandling av saker etter jord-, konsesjons- og odelsloven.
- Skogbruket – lage tiltaksplan for utvikling og utnyttning av skogressursene samt skogsbilveger.
- Produksjon i jordbruket – se på hvilke produksjoner det ligger til rette for ut fra lokale forhold.
- Kulturlandskap – trekke inn landskap og miljø som er spesielt for Bardu og vurdere behov for skjøtsel eller andre tiltak i en tiltaksplan.
- Rekruttering – muligheter og barrierer for å sikre rekruttering til landbruket.
- Landbruksbaserte tilleggsnæringer – se hvilke ledige ressurser det er i kommunen som kan utnyttes på en bedre måte.
- Planstrategi: Ny *Kommunedelplan for næring* der landbruk innarbeides.

BESKRIVELSE

Kommunen skal bidra til at landbruket skal være aktivt og bidra til langsiktig og bærekraftig bruk og drift av arealressursene og kulturlandskapet, samt bidra til å opprettholde de livskraftige bygdene gjennom fokus på:

- Jordvern og egnethet
- Bosetting og eiendomsstruktur
- Skogbruket
- De ulike produksjonene i jordbruket
- Kulturlandskapet
- Rekruttering
- Landbruksbaserte tilleggsnæringer

Landbruksplan for Bardu kommune skal omhandle og gi delmål for de ulike strategiene.

6.4. Reindrift

MÅL:

En bærekraftig reindrift tilpasset økologiske forutsetninger basert på samarbeid mellom næringa og lokalsamfunnet.

STRATEGIER:

- Etablere faste årlige møter mellom utøvere og myndigheter.
- Ta initiativ til prosesser som gir økt kunnskap i næringa om forvaltning og regelverk.
- Påvirke sentrale og regionale myndigheter til å ta ansvar for sine roller som forvaltningsmyndighet særlig mhp grenseoverskridende reindrift.

BESKRIVELSE

Reindrift representerer både næring og kultur på Nordkalotten. De største utfordringene ligger i forholdet til den grenseoverskridende reindriften. Følgende grupperinger berøres i Altevassområdet:

- Svenske samebyer: Talma, Saarivuoma
- Norske reinbeitedistrikt: Gielas, Hjertind/ Altevattn.

Det foreligger for tiden en konflikt hva angår beiterettighetene mellom norsk og svensk reindrift. Ny konvensjon er ikke trådt i kraft, og saken ligger for tiden på departementsnivå i begge land. For berørte parter er det viktig å finne en snarlig løsning. For Bardu kommune utløser dette også forvaltningsmessige utfordringer vedrørende byggesaker i reindriften. Kommunen ønsker en ryddigere og fastere håndtering av dette fra Reindriftsforvaltninga, og mener det er behov for en generell oppgradering av lover og forskrifter.

6.5. Kultur og friluftsliv

MÅL:

Et bredt tilbud innen kultur, idrett og friluftsliv.

STRATEGIER:

- Ha oversikt over tilbud og kontaktinformasjon til lag og foreninger.
- Kommunen skal være en tilrettelegger for gode idrettsanlegg, og tilbud til uorganisert ungdom.
- Stimulere til frivillig arbeid.
- Legge til rette for at ungdom blir hørt og får medbestemmelse.
- Bruke MOT sine muligheter og programmer for å bygge tryggere oppvekstmiljø.
- Støtte opp om kulturarrangementer for – og i regi av – ungdom.
- Samarbeid utover egen organisasjon og stimulere til samarbeid mellom organisasjoner, lag og foreninger.
- Jobbe aktivt med forebyggende folkehelse tiltak.
- Legge til rette for nær friluftsliv.
- Synliggjøre friluftsmuligheter i Bardu.
- Videreutvikle sivil/militært kultursamarbeid.
- Vurdere nye drifts- og forvaltningsformer for museumsanlegg i kommunen, i samarbeid med Midt-Troms museum, Bardu kommune og lag- og foreninger.

BESKRIVELSE

Dette temaet ligger til enhet kultur og folkehelse. Gjennom et nært samarbeid med lag og foreninger bidrar Bardu kommune til at innbyggerne får et variert kulturtilbud innenfor det utvidede kulturbegrepet.

Det meste Bardu kan tilby innenfor revy, sang, idrett, friluftsliv – det utvidede kulturbegrepet, skjer i regi lag og foreninger.

Det at folk møtes er grunnlaget for trivsel og er godt forebyggende helsearbeid.

Drift av bibliotek, ungdomsklubb, kommunale idrettsanlegg, løypekjøring og å gi utviklingshemmede fritidstilbud gjøres av ansatte i enhet kultur og folkehelse.

Videre deles det årlig ut kulturmidler, kulturpris og ungdommens motivasjonspris som heder til frivillige.

Sivil militært kultursamarbeid er regulert i en intensjonsavtale mellom Bardu kommune og Forsvaret. Forsvaret har kino og kommunen har bibliotek. Samarbeidet har potensiale til videreutvikling.

Folkehelse med drift av frisklivssentral og fokus på røykeslutt, kosthold, ernæring og fysisk aktivitet.

Midt-Troms Museum har kompetanse og avtale med Bardu kommune om drift og vedlikehold av museumsanlegg i Bardu.

6.6. Stein, grus og mineralressurser

MÅL:

Kartlegge og forvalte eksisterende stein-, grus og mineralressurser på en bærekraftig måte.

STRATEGIER:

- Regulere og utnytte etablerte steintipper til massetak før åpning av nye brudd
- Samordnet forvaltningsplan som bygger på tidligere utredning fra NGU.
- Skaffe nødvendig geologisk informasjon om forekomster av mineralressurser av nasjonal og regional betydning.
- Kartlegge kvalitet til grus, pukk og sand.
- For å dekke fremtidig behov av grus, sand og pukk må grustak som er i drift sikres utvidelsesmulighet.
- Områder må settes av til fremtidig råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel.
- Ta miljøhensyn, synliggjøre fordeler og ulemper for samfunnet ved grusuttak.

BESKRIVELSE

Utnytte egnede masser til riktige formål, sikre nok tilgang til ressurser og økonomisere med knappe ressurser. Fjell- og grusuttak krever en reguleringsplan før uttaket, og ved store inngrep bør landskapsarkitekt konsulteres. Det skal foreligge krav om slutføring i henhold til plan.

Etter kraftreguleringene er det store ressurser i gamle steintipper. Disse kan utnyttes som fyllmasser i veg- og byggeprosjekter. Dette forutsetter regulering før det kan settes i gang.

Rike mineralressurser i Nord, der det også foretas kartlegginger i Bardu, gir nye muligheter for utvikling av næringsvirksomhet.

6.7. Vassdrag

MÅL:

Bærekraftig bruk og forvaltning av våre vassdrag i tråd med vanndirektivet og gjeldende planer

STRATEGIER:

- Følge opp Flerbruksplan for Bardu-/Målselvassdraget.
- Følge opp prosessen med revisjon av konsesjonsvilkårene med mål om at kommunens krav blir imøtekommet.
- Følge opp flerbruksplan for Salangsvassdraget gjennom vannområdet Harstad-Salangen.
- Aktivt bidrag til regional plan for småkraftverk i Troms.

BESKRIVELSE

Innføring av vannforskriften har utløst arbeidet med ny forvaltningsplan og tiltaksplan for Bardu- og Målselvassdraget. Dette arbeidet kjøres parallelt med revisjon av vilkårene for Altevassreguleringa.

Revisjonen av konsesjonsvilkårene for Altevassutbygginga er viktigste prosess mhp ressurs- og miljøspørsmål i Barduvassdraget.

Salangsvassdraget er et viktig vassdrag og det eneste i Bardu med anadrom laksefisk. Vassdraget kommer inn under Vannområde Harstad-Salangen i Troms vannregion. Kommunen skal bidra aktivt til gode løsninger for å sikre fiskeressursene i Salangsvassdraget.

6.8. Samferdsel

MÅL:

En sikker og moderne infrastruktur tilpasset bosetting og næring.

STRATEGIER:

- Få oversikt fra Statens vegvesen hvor langt planen er kommet med omlegging av E6.
- Regulering av områder i forbindelse med omlegging av E6.
- Kommunen må være en pådriver opp mot Statens vegvesen i framdrift av gangveier langs fylkesveier og E6.
- Følge trafiksikkerhetsplan.
- Arbeide for bygging av Tromsbanen.
- Arbeide for bredbånd med høy kapasitet for datakommunikasjon i kommunen.
- Oppjustering av kommunale veier.
- Planstrategi: Det skal utarbeides **Kommunedelplan samferdsel**.

BESKRIVELSE

Spørsmålet om å legge E6 utenom Setermoen tettsted er en viktig problemstilling, både for sentrumsmiljøet og boligmiljøet. Plan for omlegging skal følges opp. Viktig å få en snarlig regulering av områdene rundt åpningene for tenkt tunnel.

Godt sentrumsmiljø er et gode for den lokale befolkning og gjester på Setermoen. Gode og attraktive møteplasser gir økt bruk av sentrum og således en styrke for næringslivet i sentrum.

Spørsmålet om å sikre en trase for jernbanelinje gjennom Bardudalen og areal for stasjon på Setermoen er på dagsorden. En forstudie foreligger. Det arbeides for å sette i gang en videre studie av prosjektet.

Tilgang til bredbånd og elektronisk kommunikasjon med høy kapasitet er et nasjonalt mål. En godt utbygd digital infrastruktur er viktig for innovasjon og verdiskaping i næringslivet. Videre for bruk av offentlige tjenester inkludert barns behov for tilgang i dagens og fremtidens digitale skole, og innbyggernes muligheter for å delta i samfunnslivet.

6.9. Samfunnssikkerhet og beredskap

MÅL:

Et trygt lokalsamfunn for fastboende og gjester. Bardu kommune skal ha organisering, kapasitet og evne til å forebygge uønska hendelser og redusere skadeomfang om slike oppstår.

STRATEGIER:

- Årlige forebyggende tiltak ihht lov.
- Vektlegge helse og sikkerhet i kommunedelplanen.
- Tilfredsstillende konsekvensutredning for kommunale og private byggetiltak.
- Ha oppdatert risikovurdering over områder utsatt for ras/skred og flom.
- Sikre universell utforming av byggeprosjekter.

BESKRIVELSE

Potensielle kritiske situasjoner:

- Ulykker i skyte- og øvingsfeltet.
- Akutte forurensing langs vassdrag.
- Trafikkulykker – både sivile og militære kjøretøy.
- Brann- og eksplosjonsulykker. Potensiell forhøyet risiko pga. forsvarets tilstedeværelse og aktivitet.
- Ras og skred.
- Øvrige uforutsette og uønskede kritiske hendelser.

Bardu kommune har i 2012 påbegynt arbeidet med overordnet ROS-analyse, som vil ta opp til vurdering alle de store hendelser som kan oppstå, samt angi hvordan vi på forhånd best mulig rustes til å møte eventuelle utfordringer. Denne analysen skal igjen danne grunnlaget for en

- Beredkapsplaner i alle sektorer
- Sikre forebyggende tiltak mot radon i boliger, skoler, barnehager og institusjoner.
- Ta hensyn til klimaendringer i beredkapsarbeid og utbyggingsprosjekter.
- Temakart for risikoområder.
- Vektlegge samhandling med regionale beredkapsmyndigheter under Fylkesmannens ledelse ved uønska hendelser.
- Videreutvikle samarbeidet med Forsvaret og Forsvarsbygg.
- Planstrategi: **Kommunedelplan Samfunnsikkerhet og beredskap.**

kommunedelplan og en virksomhetsplan som vil framstå som en kriseplan for kommunen.

Det er store naturområder i Bardu kommune som brukes av innbyggere og gjester hele året, og forebygging av ras - og skredulykker er derfor et viktig satsingsområde. Ved bruk av digital kartteknologi har vi muligheten til å øke kunnskapsgrunnlaget for å unngå utbygging i rasutsatte områder, samt minimere ferdsel i områder med fare for ras.

Trafikksikkerhet er et satsingsområde for alle kommuner, men Bardu kommune har E6 som gjennomfartsåre og vil ha særlig ansvar for å tenke trafikksikkerhet i planlegging og beredskap.

Norges største hægarnison ligger innenfor vår kommunegrense. Den medfører stor aktivitet med ekstra belastningen som krever at vi må ha en høyere beredskap innenfor bl.a. brann og ulykker enn andre kommuner i regionen.

Kommunen har et kriseteam og et beredkapsråd med høy kompetanse og gode rutiner. Disse rutinene er nedfelt i dagens kriseplan som skal samordnes i en ny kommunedelplan.

6.10. Folkehelse

MÅL:

Trivsel og god helse for alle innbyggerne Bardu.

STRATEGIER:

- Kartlegge helsetilstanden og faktorer som påvirker helse i befolkningen.
- Frisklivssentral: Helsefremmende arbeid og forebygge livsstilssykdommer.
- Informasjon/markedsføring: Bedre informasjon/ markedsføring av folkehelsearbeidet.
- Fysisk aktivitet-lavterskeltilbud: Tilrettelegge lavterskeltilbud for barn og ungdom som faller utenom den organiserte idretten.
- Barn/ungdom med funksjonsnedsettelse: Integre barn og ungdom med funksjonsnedsettelse i organisert aktivitet.
- Utviklingshemmede: Tilrettelegge fysisk aktivitet for utviklingshemmede.

BESKRIVELSE

Folkehelsebegrepet er tverrsektorielt, og i planstrategien for Troms fylke foreslås en egen regional plan for folkehelse. For Bardu vil tilsvarende bli Kommunedelplan for helse og omsorg slik det er vedtatt i gjeldende planstrategi.

Folkehelsearbeid følger av "Lov om folkehelse" som kom i 2011. Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helse fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeidet er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og fysisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeider for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. (Lov om folkehelse).

- Yrkesaktive: Stimulere yrkesaktive til fysisk aktivitet i arbeid og fritid.
- Kost, ernæring og tannhelse:
 - Tilføre kompetanse til ressurspersoner
 - Videreformidle kunnskap om sunt kosthold; i egen organisasjon, til individer og ulike målgrupper.
- Barn- og ungdom:
 - Tilføre kunnskap hos ansatte i barnehage, SFO og grunnskolen.
 - Tilføre kunnskap til foreldrene.
- Røykeslutt: Stimulere til røykeslutt.
- Den organiserte idretten:
 - Samarbeide med idrettslagene og Bardu idrettsråd.
 - Tilføre kompetanse til ungdom.
- Friluftsliv: Tilrettelegge og stimulere til økt bruk av naturen.
- Idretts- og friluftsanlegg:
 - Behovsvurdering skal ligge til grunn for anleggsutbygging.
 - Prioritering av rehabilitering og oppgradering av eksisterende anlegg.
- Planstrategi: **Ny kommunedelplan Helse og omsorg.**

Helsefremmende og forebyggende tiltak, må rettes inn mot alle aldersgrupper og helsemessige konsekvenser må vurderes i alt kommunene foretar seg.

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og folkehelse tar opp i seg de statlige signaler og føringer gjennom St.meld. nr 14 (1999-2000) "Idrettslivet i endring" og St.meld. nr 39 (2000-2001) "Friluftsliv - en veg til høgare livskvalitet" samt fylkeskommunens prioriteringer gjennom "Folkehelse, idrett og friluftsliv - handlingsplan for Troms 2008-2013."

Det er en rekke temaplaner i dag innenfor dette saksfeltet. Disse innarbeides helt eller delvis i ny kommunedelplan.

Behovet for videreføring av temaplaner etter dette skal vurderes.

6.11. Natur og miljø

MÅL:

Bardus naturmangfold skal ivaretas gjennom en bærekraftig bruk og utvikling. Dets egenverdi vektlegges som en ressurs for rekreasjon, høsting og næring.

STRATEGIER:

- Oppdatere kartleggingen av biologisk mangfold, herunder også biomangfold i vassdrag.
- Utarbeide arealdel til kommuneplanene hvor de viktigste leveområder og naturtyper er tatt med og synliggjort.
- Oppfølging av vassdragsplanene.
- Forvaltning av naturtyper og arters leveområder ihht godkjente standarder.

BESKRIVELSE

Natur og miljø handler om å ta vare på naturarven i et langsiktig perspektiv. Fokus vil være å sikre naturgrunnlag og biologisk mangfold i vassdrag, skog og fjell. Herunder også kulturlandskapet. Dessuten er det viktig å slippe barn og unge til med tanke på fremtiden.

6.12. Forsvaret – Næringsliv - Arbeidsplasser

MÅL:

Kommunen skal ha et mangfoldig, levedyktig og utviklingsorientert næringsliv hvor Bardus fortrinn utnyttes.

STRATEGIER:

Ha et aktivt næringspolitisk fokus og dermed:

- Bruke kommuneplanen for å ivareta næringslivets interesser og behov.
- Regelmessige møter mellom kommune, næringsliv og forsvar.
- Øke næringslivets kunnskap om forsvars behov.
- Sikre dagens arbeidsplasser i Bardu, og utvikle nye.
- Arbeide for god tilgang til kapital, offentlig og privat.
- Utnytte kompetanse og videreutvikle denne.
- Ha beredskap for å ta tak i uventede hendelser og muligheter for næringslivet.
- Utvikle en sterk identitet for Bygdebyen Setermoen og Villmarkskommunen Bardu.
- Skape bolyst i befolkninga.
- Ha miljøfokus.
- Planstrategi: **Kommunedelplan for næring** som vil omfatte dagens temaplaner for næring og landbruk.

BESKRIVELSE

Hovedinteressen for kommunen er å sette fokus på tilrettelegging for arbeidsplasser og næringslivet i kommunen, og at Forsvaret er av spesiell stor betydning.

Forsvaret har de siste årene gjennomgått en betydelig strukturendring med konsekvenser for næringsliv og arbeidsplasser i kommunen. Denne prosessen er ennå ikke ferdig, og behovet for å ha planverktøy i kommunen som tar hensyn til dette er dokumentert. Videre er det særdeles viktig å sette et sterkt fokus på å gjøre Bardusamfunnet mindre sårbart, med henblikk på arbeidsplassene i Forsvaret og et næringsliv avhengig av et stort offentlig engasjement. Etablering av nye næringer vil være viktig i den sammenhengen. Særlig etablering av kompetansekreverende virksomhet som vil kunne trekke høyt utdannet ungdom tilbake til kommunen.

Forsvaret er kommunens største arbeidsplass og en "hjørnesteinsbedriften" i kommunen, og dette gjenspeiles i *Strategisk næringsplan* for Bardu kommune.

For kommunen er det viktig å ha oversikt over forsvarets behov med hensyn til offentlig tilrettelegging og tjenester. Samtidig er det viktig å få klargjort ovenfor Forsvaret hvilke forventninger lokalsamfunnet har til Forsvaret i forhold til bosetting og sivil-militært samarbeid. Videre er det behov for å avklare hvordan et samarbeid mellom Forsvaret og lokalt næringsliv best kan utvikles, slik at det gagnar både forsvar, næringslivet i Bardu og lokalsamfunnet for øvrig.

7. BAKGRUNSDOKUMENTER OG HENVISNINGER

- Bardu kommune; www.bardu.kommune.no, under linken kart og planer.
 - Planprogram for kommuneplan.
 - Bardu kommune; Barduscenarier, bakgrunnshefte.
 - Bardu kommune; Ferdige Barduscenarier.
 - Bardu kommune, statistikkdokument.
 - Bardu kommune; Kommunal planstrategi og plansystem.
- Troms fylkeskommune; Regional planstrategi, www.tromsfylke.no.